

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Джеймс Гедлі Чейз

МЕЛЛОРИ

 Богдан

Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

James Hadley Chase
Mallory

MALLORY © Hervey Raymond, 1950

*«Меллорі» — одна з найкращих книг Чейза.
У ній сплелися детектив, шпигунський роман і військові
пригоди. Головний герой роману — Мартін Коррідон —
колишній розвідник, що свого часу побував у лапах
гестапо і зумів вирватися. Після війни до нього
звернулася дивна трійця, учасники французького
підпільного руху спротиву. Вони жадали помсти
і найняли Коррідона знайти й убити зрадника —
свого колишнього друга Меллорі.
Під тиском обставин Коррідон береться до справи,
та усіх свідків убивають просто під його носом...
Цікавий сюжет, яскраві персонажі, добре прописані
характери. А ще це розповідь про покалічених війною
людей, про неможливість прощення
і невміння знайти себе в новому житті.*

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

«Навчальна книга — Богдан», просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, Україна, 46002.

«Навчальна книга — Богдан», а/с 529, м. Тернопіль, Україна, 46008.

У випадку побажань та претензій звертатися:

т/ф (0352) 520 607; 520 548 office@bohdan-books.com

Інтернет-магазин «НК Богдан»:

www.bohdan-books.com mail@bohdan-books.com

т. (0352) 519 797, (067) 350 1870, (066) 727 1762

Електронні книги: www.bohdan-digital.com

Гуртові продажі: т/ф (0352) 430 046, (050) 338 4520

м. Київ, просп. Гагаріна, 27: т/ф (044) 296 8956; (095) 808 3279,
nk-bogdan@ukr.net

Інтернет-магазин «Дім книги»: dk-books.com

т. (067) 350 1467; (099) 434 9947

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

1

Уже давно перейшло за північ, і холодна мжичка сіялася з чорних дощових небес на Коррідона, який саме крокував Олд-Комптон-стріт, запхавши руки до глибоких кишень свого тренчкота* та низько насунувши на очі крилатого повстяного капелюха. Вулиці в цій частині Сого** вже збезлюдніли; дощ, який припустив ще вчора, позаганяв до домівок усіх тих нероб, які зазвичай тиняються тут у цю пору.

На розі Олд-Комптон-стріт і Фріт-стріт Коррідон зупинився, аби запалити цигарку. Затуляючи від вітру полум'я сірника долонею, він намагався почути кроки переслідувачів, які невідступно йшли за ним, однак нічого не почув, а коли кинув погляд через плече, то побачив лише вулицю, що простягалася ген удалечінь, у вільготну, порожню темряву. Коррідон викинув сірника до канави та, прискоривши крок, повернувся на Фріт-стріт і попрямував далі.

Упродовж останніх двадцяти чотирьох годин Коррідон був свідомий того, що, куди б він не йшов, за ним

* Тренчкот, також тренч (*англ.* trench coat, буквально «траншейне пальто») — модель двобортного дощовика, створена Томасом Берберрі, постачальником верхнього одягу для британського війська. Саме солдати-фронтовики й прозвали плащ «траншейним пальтом», а після війни і далі продовжували його носити, що зробило тренчкот популярним предметом одягу. (*Тут і далі примітки перекладача.*)

** Сого (*англ.* Soho) — торговельно-розважальний квартал у центральній частині лондонського Вест-Енду, осередок нічного життя та розваг.

назирці цілком несподівано та без очевидної причини слідує двоє чи троє людей.

Він не вперше потрапляв у такі пригоди. Колись за ним уже стежила поліція. Упродовж війни, коли він був одним із командос*, на нього полювало гестапо. Тож у Коррідона виробився інстинкт, який безпомилково підказував, коли за ним стежать. А проте йому на думку не спадало жодної причини, яка пояснювала би, чому хтось міг настільки ним зацікавитися, щоб отак іти слідом. Ніде правди діти, він легко наживав собі ворогів. Уже було кілька охочих поквитатися з Коррідоном. Щоправда, він ніколи не приховував своєї адреси, тож переслідувачі легко могли його відшукати, проте чомусь уперто переслідували його вулицями міста. Ця ситуація неабияк спантеличувала й інтригувала.

Тож зараз, остаточно упевнившись, що це не витівки його власної уяви, Коррідон постановив собі загнати в кут бодай одного з переслідувачів і з'ясувати, що й до чого, та наразі його зусилля марні. Вже наближалася перша година ночі; Коррідон, потайний та насторожений, розвернувся й пішов назад допіру пройденим шляхом, сподіваючись перехитрувати й заскочити зненацька тих людей, які йшли назирці, та вони залишалися невловними та невидимими, неначе привиди. Однак Коррідон мав безмежне терпіння. Рано чи пізно один із них неодмінно схибить.

Неподалік, відділений від Фріт-стріт алеєю, був розташований клуб «Аметист». Саме туди Коррідон і вирішив піти, а ті нишпорки нехай дожидаються його під дощем. А сам він тим часом міг би мигцем поглянути на них із горішнього вікна клубу. Хай там як, а чекання під дощем, либонь, погамує їхнє завзяття.

* Британські командос (*англ.* British Commando) — спеціально тренований особовий склад та підрозділи спеціального призначення Збройних сил Великої Британії.

«Аметист» — типовий маленький клуб із сумнівною репутацією, що ними рясніє Сого. У таких закладах пропонують прихисток від поліції, і там ви можете хильнути о будь-якій годині дня і ночі. Розташований у кінці глухого провулка в приміщенні колишніх винних складів, нині «Аметист» був пофарбований жовтою та червоною темперою, умебльований столиками зі скляними стільницями та плетеними з лози стільцями, а на стінах були порозвішувані запилюжені дзеркала. У дальньому кінці кімнати, за шинквасом у формі літери S, стояв Зані — темний, величезний, лискучий та лиховісний.

Зані був власником клубу «Аметист». А ще він докладав руку до більшості непевних обробок, які коїлися у Сого. Майже такий самий завширшки, як і заввишки, з типовими негроїдними рисами, він нагадував Коррідонові якесь страхіття з кунсткамери. Його пошитий на Севіл-Роу* костюм, бездоганно чиста біла сорочка та краватка з фарбованої вручну тканини пасували йому, як бабуїнові — циліндр.

У клубі було близько дюжини чоловіків і жінок. Усі вони підвели погляди на Коррідона, коли той спустився сходами з передпокою до бару. Завсідники підозріливо дивилися на нього крізь пелену тютюнового диму. Гучний гомін їхніх балачок нараз ущух. Військовий крій Коррідонового тренчкота, його міцні широкі плечі, те, як він тримався, — усе це змушувало їх відчувати неспокій. Заледве кинувши оком на новоприбулого, відвідувачі клубу бачили, що він — ані один із них, ані поліціант, і витріщалися на чоловіка, намагаючись зрозуміти, хто ж це.

* Севіл-Роу (*англ.* Savile Row) — вулиця у центральній частині Лондона, знаменита тим, що на ній розташовані елітні кравецькі майстерні, осередок британської моди.

Не зважаючи на загальну цікавість, Коррідон пройшов до шинквасу.

— Подейкували люди, буцімто ти повернувся, — сказав Зані, простягаючи гладку, вологу долоню, — та я не йняв їм віри. Та й чого б то було тобі повертатися? Якби я міг забратися геть із оцієї паскудної країни, то вже таки вшився би з кінцями.

— Невелика була би втрата, — мовив Коррідон, нехтуючи простягнутою рукою. — Я би випив скотчу, звісно, якщо він мене не отруїть. — Він підсунув стілець і всівся.

У дальньому кутку зали невисокий худорлявий чоловік у червоно-білій картатій сорочці та брудно-сірих фланелевих штанах грав на піаніно з майстерністю, яка справляла неабияке враження.

— Жодним із тутешніх напоїв ти не втруїшся, — відказав Зані, його посмішка застигла на обличчі. — У моєму закладі лише найкраща випивка. Ось, скуштуй-но, — і він підштовхнув Коррідону пляшку та склянку.

Поки той наливав, Зані провадив далі:

— Казали, ніби ти був у Штатах.

— Правду казали. Та годували там аж надто щедро, тож я звідти й поїхав.

Зані підморгнув і посміхнувся, натякаючи на те, що йому відомо, що сталося насправді.

— Я чув інше. У них там трапляються дуже суворі копи, еге ж?

Якийсь час Коррідон пильно дивився на своє віскі, а тоді підвів погляд на Зані.

— Хтось колись таки заткає твою велику пащеку розбитою пляшкою — і можливо, то буду я.

Посмішка Зані щезла.

— Та я ж лише жартував. А подорож анітрохи не пом'якшила твоєї вдачі, еге ж?

— З моєю вдачею усе гаразд. А свої жарти залиш для тих довбнів, яким вони подобаються. Мені ж вони не до смаку.

Після нетривалої зніяковілої паузи Зані сказав:

— Ну, то як нині твої справи? Зайнятий чимось?

— Тако собі, потрошку, — стримано відказав Коррідон. — Хтось запитував про мене?

— Ні, тебе ж бо довгенько не було. Люди швидко забувають, — Зані розглядав його з хитрою цікавістю. — То що збираєшся робити тепер, коли повернувся?

— То вже мій клопіт. Що менше ти про мене знаєш, то менше зможеш розповісти своїм приятелям-копам. Чи Роулінс, бува, не заходив? Я маю на увазі — чи розпитував про мене?

— Та він постійно тут буває, — сказав Зані, вибачливо знизуючи своїми огрядними плечима. — Але тебе не згадував. Відколи ти поїхав, його підвищили на службі. Тепер він детектив сержант, щоб ти знав.

Отже, люди, що таємно його переслідували, були не з поліції. Якби поліціантів цікавили його пересування, вони могли би запитати про них у Зані. Власник клубу «Аметист» служив одночасно двом панам. Мало кому було відомо, що Зані передавав поліції інформацію. Та Коррідон знав. Він узяв собі за правило дізнаватися про подібні речі. Це був найпевніший спосіб, який дозволяв уникати халепи.

— Мною зацікавились якісь люди, — мовив Коррідон. — Переслідували мене потайки цілий день.

— Ну, тебе це не мало би аж надто непокоїти. Я чув, що гестапо полювало на тебе цілих два роки. І, зрештою, вони тебе так жодного разу і не впіймали, чи не так?

— Одного разу таки впіймали, — сказав Коррідон, і його обличчя застигло. — Але це інша справа. Я хочу знати, що відбувається. Маєш якісь думки щодо цього?

— Хто, я? Чого б це? Цими днями я не чув анічогі-сінько.

Якусь мить Коррідон уважно вивчав темні негроїдні риси, а тоді знизав плечима.

— Ну гаразд, забудь про це. Я сам усе з'ясую. — Він допив віскі, заплатив за нього й відсунув свій стілець. — Я ще трохи тут посиджу. Збіса вже дошкульний дощ надворі.

— Роби, як тобі до вподоби. Ти ж бо знаєш, що можеш залишатися тут, скільки тобі завгодно. Може, хочеш дівчину?

— Я вже переріс той вік, коли волочаться за жінками, — відказав Коррідон із цинічною посмішкою. — Крім того, бачив я твоїх дівчат... не для мене, дякую. — Він відійшов від шинквасу й зупинився коло піаніно, свідомий того, що більшість чоловіків і жінок за столиками продовжують із прихованою цікавістю спостерігати за ним.

— Привіт, Максе, — сказав він піаністові.

Піаніст продовжував грати. Не ворущачи губами, він промовив до Коррідона:

— Привіт.

Коррідон задивився на пальці, що літали над клавішами, і на грубуватих рисах його обличчя з'явився зацікавлений та ввічливий вираз. Тим завсідникам, які спостерігали за ним зараз, могло здатися, ніби він завмер, зачарований майстерною технікою виконавця.

— Маєш якісь новини, Максе?

Макс почав грати «Ніч і день»*. Його худорляве обличчя скривилося, неначе ця мелодія навіювала йому болісні спогади.

* «Ніч і день» (англ. «Night and Day») — пісня американського композитора Коула Портера (1891–1964); була написана 1932 року для мюзиклу «Веселе розлучення» і здобула надзвичайну популярність.

— Була одна дівчина, що питала про тебе, — сказав він, і досі не поворухнувши губами. — Заходила сюди три ночі тому в товаристві Крю.

Коррідон струсив з цигарки попіл і продовжував задивлятися на пальці, що літали понад клавішами піаніно.

— І хто то була?

— Аби ж я знав. Раніше вона сюди не заходила. Схожа на іноземку; молода, чорнява, має великі очі, була вбрана у чорний светр і штани. Звати її Жанна. Скидалося на те, що Крю її боявся.

— Чого вона хотіла?

— Питала мене, чи знаю я, де ти живеш і чи ти, бува, не з'являвся тут нещодавно. Я сказав, що не знаю і що давно тебе не бачив.

Коррідон неухважно кивнув.

— Щось іще?

— Ще сказала, що як я повідомлю Крю, коли ти тут з'явишся, то вона заплатить мені п'ять фунтів.

— П'ять фунтів? — Коррідон здійняв брови. — Ліпше мені побачитися з Крю.

— Мене у це не вплутуй.

— Авжеж. Ну, дякую тобі, Максе. Я все відшкодую.

— Та щодо цього я не хвилююся, — відказав Макс і відсунув свого стільця, поставивши його під кутом. — Я вже думав, що ти щез назавжди. Еффі дуже тішитиметься, коли побачить тебе знову.

Коррідон вишкірився.

— Як вона, Максе?

— Виросла. Якби не її губа, я вже мав би певні думки щодо неї. Таку вже фігурку нині має, ну достоту як у Грейбл*. Просто дивовижно, наскільки вона подорослішала.

* Елізабет Рут «Бетті» Грейбл (1916–1973) — американська акторка, танцівниця та співачка. У роки Другої світової війни зажила слави однієї з найгарніших жінок свого часу.

Коррідон видобув із кишені п'ятифунтову банкноту і запхав під кришку піаніно.

— Тримай язика на припоні й надалі, Максе, — озирнувся він, відходячи.

А Макс тим часом перейшов із мелодії «Ніч і день» на «Чоловік, якого я кохаю»* та гучно видихнув крізь свої тонкі ніздрі.

3

Крю... Коррідон геть про нього забув. Він не бачив Крю уже чотири роки. Тепер його думки поверталися до минулого та викликали в пам'яті образ високого, жінкоподібного Крю з гладким білявим волоссям і червоною гвоздикою у бутоньєрці бездоганно скроєного костюма. Постать Крю завжди була оповита таємницею. Ніхто не знав, як він заробляє гроші. Одні казали, ніби Крю живе за рахунок жінок, інші стверджували, буцімто він поліційний інформатор, а найдобріші язики подейкували, що він просто має приватний прибуток**. Хай там як, а Крю ніколи не працював і зазвичай його можна було зустріти затемна, коли він ошивався вулицею Пікаділлі чи підпирав шинкваси у шикарних пабах на Лестерсквер. Поміж людей Крю не мав доброї слави; він був чоловіком, якому ніхто не довіряв.

Хоча Коррідон і знав Крю в обличчя, та спілкувався з ним лише один-єдиний раз. Було це за грою у покер.

* «Чоловік, якого я кохаю» (англ. «The Man I Love») — популярна пісня, автор музики — американський композитор Джордж Гершвін (1898–1937).

** Приватний прибуток (англ. private income) — прибуток, отримуваний приватною особою або домогосподарством, який не є платнею за роботу. Зазвичай під приватним прибутком розуміють прибуток від капіталовкладень і відсотки за депозитами.

Коррідон впевнено вигравав партію за партією, допоки Крю не увійшов у гру, і вже тоді йому перестало щастити. А коли карти здали втретє, Коррідон упіймав Крю на махлюванні та, не гаючи часу, вгатив йому по голові пивною пляшкою, залишивши на чолі суперника подовгастий чотиридюймовий* шрам. Можливо, Крю ще й досі має на нього зуб за той випадок? Проте Коррідонові, який ніколи ні на кого довго не ображався, видавалося вкрай дивним, що хтось може чотири роки пам'ятати заподіяну кривду; а втім, деякі люди на таке здатні. Якщо Крю має намір звести порахунки, він може становити для Коррідона небезпеку. Цей Крю мав неабиякий хист до втручання у чужі справи.

Але хто була та дівчина? Коррідон замислено сидів за столиком у кутку зали. На стільниці перед ним стояла нова склянка віскі, і він помічав, що на нього крізь оповиту клубами диму залу дивиться Зані, а чоловіки та жінки за іншими столиками ще й досі ведуть про нього балачки. Хто вона така? Схожа на іноземку; молода, чорнява, має великі очі. Коррідон навмання шукав подібний образ у своїй пам'яті, однак жодна з численних жінок, яких він будь-коли знав, не відповідала наведеному опису. Були часи, коли жінки відігравали істотну роль у його житті, але він залишив це у минулому. Після усього, що Коррідон зазнав під час війни, вже ніщо не відіграло у його житті істотної ролі й ніщо його більше не цікавило.

Різко підвівшись з-за свого столика, він знову підійшов до шинквасу.

— Чи є тут нагорі кімната, з якої видно вулицю?

— А що, коли й так? — підозріливо запитав Зані.

— Хочу піднятися туди, аби визирнути у вікно.

— Ну, гаразд, — завагавшись, мовив Зані. — Там — кімната Еффі. Вона ще не вклася спати. Я гукну її. —

* 1 дюйм дорівнює 2,54 см.

Він підійшов до дверей у стінці за шинквасом, відчинив їх і пронизливо свиснув. — Агов, Еффі! Ходи-но сюди на хвильку. — А тоді розвернувся до Коррідона. — Що ти хочеш побачити з того вікна?

— Не пхай носа до чужого проса, — коротко відповів Коррідон. — Колись ти, Зані, перейдеш межу зі своїми втручаннями у мої справи.

— Хіба ж то вже й запитати не можна?..

— Стули пельку! — грубо урвав його Коррідон. — Мене вже нудить від твого голосу.

Двері позаду шинквасу відчинились, і з'явилася Еффі. Коли Коррідон бачив її востаннє, їй було лише п'ятнадцять; тоді вона була недоладним, сором'язливим створіннячком із худорлявим нерозвиненим тілом. А Макс таки мав рацію. Як же вона подорослішала за останні три роки, ошелешено думав Коррідон. Якби не її вроджене каліцтво — роздвоєна заяча губа — дівчина була би справжньою красунею.

Побачивши Коррідона, вона густо зашарілася, її очі засяяли від утіхи.

— Привіт, Еффі, не забула мене? — недбало запитав він. Коррідон знав, що Еффі його обожнювала. Він на-завжди завоював цю дівчину, і це не вартувало йому жодних зусиль — він-бо просто запропонував їй щось на кшталт своєї жартівливої дружби.

Шість років тому Зані знайшов її надворі коло клубу. А оскільки вона відмовлялася розповідати про своїх батьків, походження та про те, де живе, той здогадався, що дівчинка втекла з дому. Вона була бридким маленьким створінням, голодним і брудним, а з-під її розщепленої надвоє губи видніли два великих зуби. Та Зані метушитися не став. Йому тоді була потрібна людина, яка допомагала би на кухні, тож, оскільки ніхто не заявив своїх батьківських прав на цю дитину, Зані забезпечив

дівчинку домом і заходився експлуатувати її так само, як і решту своїх працівників.

— Вітаю, містере Коррідон, — сказала вона й зніяковіло позадкувала.

Зані спостерігав за її збентеженням із глузливою посмішкою. Він уважав вельми кумедним те, що Еффі закохана у Коррідона.

— Відведи його нагору, до своєї кімнати. Йому кортить визирнути з вікна. Хутко!

Коррідон подався слідом за Еффі до тьмяно освітленого коридору. Зачинивши за собою двері та відмежувавшись від звуків музики та шепоту голосів, він схопив дівчину за руку та притягнув її до себе.

— Ну то як, Еффі, чи рада мене бачити? — запитав Коррідон, усміхаючись до неї. — Закладаюся, ти вже геть-чисто про мене забула, хоча й удаєш, ніби це не так.

— О, ні, я вас не забула, — затамувавши подих, заперечила вона. — Не забула, правда. Я би ніколи не змогла. Та я вже й не сподівалася, що ви колись повернетесь.

— Ну, як бачиш, ти помилялася. Мені тебе бракувало, Еффі, — і, тримаючи її на відстані простягнутої руки, він з подивом збагнув, що таки справді за нею сучив. — А ти ніби подорослішала за одну ніч. Овва, та ти справжня красуня!

Вона покvapливо прикрила губи долонею.

— Не варто вам таке казати. Це неправда.

— Та то пусте. Знаєш, з часом цьому можна буде зарадити. — Йому сяйнула раптова ідея, і, анітрохи не подумавши про наслідки, він провадив далі: — Я знаю одного чолові'ягу, який може це виправити. Ти би хотіла це зробити, правда? Коли я дістану достатньо грошей, ми зможемо усе залагодити. Чекати доведеться недовго. Либонь, із місяць.

Одначе, щойно бовкнувши це, Коррідон усвідомив, що насправді все не буде аж так просто. Він повсякчас

мав клопіт через ці свої навіжені та нестримні добрі поривання. Приміром, минулого тижня він дав бабусі, яка продавала букетики білого вересу, п'ятифунтову банкноту лишень для того, щоб побачити ошелешений вираз її обличчя. А згодом того самого вечора він помітив молоду, вбого вбрану пару, яка стояла під театром на Стренді*, тужливо розглядаючи світлини балетної трупи. Тоді Коррідон купив два квитки на місця у бельетажі, віддав їх молодятam і пішов собі, задоволено шкірячись від вигляду їхніх щасливих облич.

Але цього разу йому так задешево не відбутися, і він засмутився, побачивши з виразу обличчя дівчини, що вона йому повірила. І зараз він пригадав, що її віра в усе, що він їй говорив, була просто приголомшливою. Упродовж війни, коли Коррідон квартирував у Лондоні, більшу частину свого вільного часу він проводив у клубі «Аметист» і, неабияк дратуючи цим Зані, регулярно навідував кухню й теревенив з Еффі, допомагаючи їй мити посуд. Спочатку він робив це з жалощів, а ще йому було приємно відчувати, що він робить добру справу. Та їхня приязнь у жодному разі не була однобокою. На свій подив Коррідон усвідомив, як багато для нього значить ця дівчина, чи, радше, та прихильність, з якою вона до нього ставилась. Якось Еффі сказала йому, що молитися за нього щочочі. Він тоді ще посміявся з неї. Та просто дивовижно, як думка про ті щирі молитви допомагала Коррідонові, коли він був у руках гестапо. Еффі була єдиною людиною, якій було не начхати на те, що з ним станеться, а кожному з нас потрібна така людина. Навіть якщо ви кепкуєте з молитов і покладаєтеся виключно на власні сили, та рано чи пізно ви відчуєте потребу в якомусь якорі. Чоловікові хтось потрібен — навіть якщо цей

* Стренд (*англ.* Strand) — вулиця у центрі Лондона, яка з'єднує райони Вестмінстер (центр політичного життя) і Сіті (центр ділової активності).